

دفترچه پاسخ‌های تشریحی آزمون آزمایشی شماره ۳ (دروس اختصاصی)

ویژه داوطلبان آزمون سراسری سال ۹۸ (نظام قدیم)
گروه آزمایشی علوم انسانی

پاسخ تشریحی درس‌های اختصاصی آزمون شماره ۳ (گروه آزمایشی علوم انسانی)

ریاضیات

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ ساده * صفحه ۸۶ ریاضی ۱

$$A = 2x^2 - 1, B = x - 3$$

$$A - 2B(x+1) = 2x^2 - 1 - 2(x-3)(x+1) \Rightarrow 2x^2 - 1 - 2(x^2 - 2x - 3) = 2x^2 - 1 - 2x^2 + 4x + 6 = 4x + 5$$

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۸۹ ریاضی ۱

نکته: اگر عبارت درجه دوم $ax^2 + bx + c$ را بتوان به فرم مربع کامل نوشت، آنگاه: $\Delta = 0$

اگر عددی که باید اضافه شود را a در نظر بگیریم، داریم:

$$4x^2 - 2x - 1 + a = 0 \Rightarrow \Delta = 0 \Rightarrow 4 - 4 \times 4 \times (-1 + a) = 0 \Rightarrow 4 + 16 - 16a = 0 \Rightarrow 20 - 16a = 0 \Rightarrow a = \frac{20}{16} = \frac{5}{4}$$

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ دشوار * صفحه‌های ۹۴ و ۹۵ ریاضی ۱

$$a(a-1)(a-2) - 2(a-2) = (a-2)(a(a-1) - 2) = (a-2)(a^2 - a - 2) = (a-2)(a+1)(a-2)$$

بنابراین عامل $a-1$ در تجزیه حضور ندارد.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۹۰ ریاضی ۱

$$2a^2 - \frac{1}{2a^2} = 7 \xrightarrow{\text{دو طرف را به توان ۲ می‌رسانیم}} (2a^2 - \frac{1}{2a^2})^2 = 49 \Rightarrow 4a^4 + \frac{1}{4a^4} - 2 = 49 \Rightarrow 4a^4 + \frac{1}{4a^4} = 51$$

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ دشوار * صفحه ۹۳ ریاضی ۱

با توجه به اتحاد چاق و لاغر داریم:

$$(2x-1)(4x^2+2x+1) = 8x^3-1$$

با جای گذاری $x = \frac{1}{\sqrt[3]{2}}$ داریم:

$$8x^3 - 1 = 8 \times (\frac{1}{\sqrt[3]{2}})^3 - 1 = 8 \times \frac{1}{2} - 1 = 4 - 1 = 3$$

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۱۲۵ آمار و مدل سازی

مجموع داده‌ها برابر $220 = 22 \times 10$ می‌باشد. عدد ۲۱ را از آن کم کرده و عدد ۱۲ را به آن اضافه می‌کنیم تا اشتباه اصلاح گردد، لذا:

$$\text{میانگین جدید} = \frac{220 - 21 + 12}{10} = \frac{211}{10} = 21.1$$

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه ۱۳۰ آمار و مدل سازی

میانگین وزن دار را محاسبه می‌کنیم. با فرض این که درصد زبان x باشد، برای رسیدن به میانگین ۷۵ درصد داریم:

$$75 = \frac{73 \times 4 + 90 \times 2 + x \times 3 + 70 \times 8}{17} \Rightarrow 75 \times 17 = 292 + 180 + 3x + 560 \Rightarrow 1275 = 1032 + 3x \Rightarrow 3x = 243 \Rightarrow x = 81$$

بنابراین حداقل نمره زبان باید ۸۱ درصد باشد.

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ ساده * صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۸ آمار و مدل سازی

ابتدا اعداد را مرتب می‌کنیم:

$$2, 3, 3, 5, 7, 8, 9, 9, 9, 10, 10, 11$$

$$\text{میان بهر برابر} = \frac{8+9}{2} = 8.5 \text{ و مد برابر } 9 \text{ است.}$$

اختلاف میان بهر از مد برابر است با: $9 - 8.5 = 0.5$

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ دشوار * صفحه ۱۲۰ آمار و مدل سازی

$$\text{میانۀ داده‌ها برابر} = \frac{37+38}{2} = 37.5 \text{ می‌باشد. لذا چارک اول} = \frac{23+23}{2} = 23$$

$$\text{و چارک سوم برابر} = \frac{40+42}{2} = 41 \text{ است. پس داده‌های داخل جعبه به صورت}$$

$$23, 23, 23, 27, 38, 38, 39, 40 \text{ می‌باشند و میانگین آن‌ها برابر است با:}$$

$$\bar{x} = \frac{23+23+23+27+38+38+39+40}{8} = \frac{280}{8} = 35$$

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه‌های ۱۲۷ و ۱۲۸ آمار و مدل سازی

نکته: مجموع اختلاف داده‌ها از میانگین برابر صفر است.

با توجه به نکته و صورت سؤال، میانگین داده‌ها برابر ۱۲ است. داده‌ها نصف شده و با سه جمع شده‌اند، لذا بر روی میانگین نیز همین عملیات انجام می‌شود.

$$ax+b = a\bar{x}+b \Rightarrow \text{میانگین جدید} = \frac{12}{3} + 3 = 9$$

۱۱۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه ۱۷ ریاضی پایه

گزینه‌ها را تحلیل می‌کنیم:

$$30 = 1^2 + 2^2 + 5^2$$

$$62 = 2^2 + 3^2 + 7^2$$

$$29 = 2^2 + 3^2 + 4^2$$

ولی ۲۸ را نمی‌توان به صورت مجموع سه عدد مربع کامل طبیعی نوشت.

۱۱۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۳۷ ریاضی پایه

اولین عدد دورقمی که بر ۷ بخش پذیر است ۱۴ و آخرین آن‌ها ۹۸ است و تعداد آن‌ها برابر است با:

$$n = \frac{98-14}{7} + 1 = \frac{84}{7} + 1 = 13$$

اکنون مجموع این ۱۳ جمله را محاسبه می‌کنیم:

$$S_{13} = \frac{13}{2} (14 + 98) = \frac{13}{2} \times 112 = 13 \times 56 = 728$$

۱۱۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ دشوار * صفحه ۳۱ ریاضی پایه

تعداد نان افراد یک دنباله حسابی است و داریم:

$$\begin{cases} a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + a_5 = 60 \\ a_2 + a_3 + a_4 + a_5 = 3(a_1 + a_2) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_1 + 2d = 12 \\ 3a_1 + 9d = 3(2a_1 + d) \end{cases} \Rightarrow 3a_1 = 6d \Rightarrow a_1 = 2d$$

با جای گذاری در * داریم:

$$a_1 + 2d = 12 \Rightarrow 2d + 2d = 12 \Rightarrow 4d = 12 \Rightarrow d = 3 \Rightarrow a_1 = 6$$

بنابراین سهم نان افراد برابر است با:

$$6, 9, 12, 15, 18$$

بنابراین بیشترین سهم نان برابر ۱۸ است.

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ دشوار * صفحه ۴۵ ریاضی پایه

صورت مسئله را خلاصه نویسی می‌کنیم:

$$\begin{cases} a_1 + a_2 = \frac{5}{2} \\ a_5 + a_6 = 640 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_1 + a_1q = \frac{5}{2} \\ a_1q^4 + a_1q^5 = 640 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_1(1+q) = \frac{5}{2} \quad (*) \\ a_1q^4(1+q) = 640 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{با تقسیم دو معادله}} \frac{a_1q^4(1+q)}{a_1(1+q)} = \frac{640}{\frac{5}{2}} \Rightarrow q^4 = 256 \Rightarrow \begin{cases} q = -4 \\ q = 4 \end{cases} *$$

با جای گذاری در معادله (*) داریم:

$$a_1 \times 5 = \frac{5}{2} \Rightarrow a_1 = \frac{1}{2}$$

لذا:

$$S_6 = \frac{\frac{1}{2}(4^6 - 1)}{4 - 1} = \frac{\frac{1}{2} \times (4095)}{3} = \frac{1365}{2} = 682.5$$

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه‌های ۳۶ و ۳۷ ریاضی پایه

با توجه به رابطه $a_{n+1} = 2a_n$ ، قدرنسبت دنباله هندسی برابر ۲ است.

$$a_6 = 96 \Rightarrow a_1q^5 = 96 \Rightarrow a_1 \times 32 = 96 \Rightarrow a_1 = 3$$

$$S_6 = \frac{a_1(q^6 - 1)}{q - 1} = \frac{3(2^6 - 1)}{2 - 1} = 3 \times (64 - 1) = 3 \times 63 = 189$$

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ ساده * صفحه ۴۳ ریاضی پایه

نکته: حد مجموع جملات یک دنباله هندسی با قدرنسبت q ($|q| < 1$) و جمله اول

$$a \text{ برابر است با: } \frac{a}{1-q}$$

$$\frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{3}{16}, \dots \Rightarrow q = \frac{\frac{1}{4}}{\frac{1}{3}} = \frac{3}{4}$$

$$\frac{1}{1-\frac{3}{4}} = \frac{1}{\frac{1}{4}} = \frac{4}{1} = 4$$

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ ساده * صفحه ۳۶ ریاضی پایه

اگر قیمت کالا در سال اول a باشد این قیمت در سال دوم به صورت

$$a + \frac{10}{100}a = 1.1a \text{ می‌باشد. بنابراین با یک دنباله هندسی با قدرنسبت } 1/1 \text{ مواجه هستیم، لذا:}$$

$$a_4 = a_1 q^3 = a_1 (1/1)^3 = 1/331 \times a_1$$

بنابراین قیمت این کالا ۱/۳۳۱ برابر شده است.

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ ساده * صفحه ۳۷ ریاضی پایه

ابتدا اطلاعات مسئله را خلاصه نویسی می‌کنیم:

$$\begin{cases} a_4 = \frac{9}{4} \Rightarrow a_1 q^3 = \frac{9}{4} \\ a_7 = \frac{243}{32} \Rightarrow a_1 q^6 = \frac{243}{32} \end{cases} \xrightarrow[\text{بالاتر تقسیم می‌کنیم}]{\text{معادله پایین را بر معادله}} \frac{a_1 q^6}{a_1 q^3} = \frac{\frac{243}{32}}{\frac{9}{4}} \Rightarrow q^3 = \frac{27}{8} \Rightarrow q = \frac{3}{2}$$

$$a_1 q^3 = \frac{9}{4} \Rightarrow a_1 \times \frac{27}{8} = \frac{9}{4} \Rightarrow a_1 = \frac{2}{3}$$

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۳۸ ریاضی پایه

نکته: مجموع n جمله اول در یک دنباله هندسی با قدرنسبت q و جمله اول a_1 از

$$\text{رابطه } S_n = \frac{a_1(q^n - 1)}{q - 1} \text{ به دست می‌آید.}$$

$$\begin{aligned} S_6 &= 9S_3 \Rightarrow \frac{a_1(q^6 - 1)}{q - 1} = 9 \times \frac{a_1(q^3 - 1)}{q - 1} \Rightarrow q^6 - 1 = 9(q^3 - 1) \\ &\Rightarrow (q^3 - 1)(q^3 + 1) = 9(q^3 - 1) \Rightarrow q^3 + 1 = 9 \\ &\Rightarrow q^3 = 8 \Rightarrow q = 2 \end{aligned}$$

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه ۴۵ ریاضی پایه

نکته: اگر a, b, c سه جمله متوالی یک دنباله هندسی باشند، آنگاه: $b^2 = ac$ با توجه به نکته داریم:

$$\begin{aligned} x \times (2x + 1) &= (x + 2)^2 \Rightarrow 2x^2 + x = x^2 + 4x + 4 \Rightarrow x^2 - 3x - 4 = 0 \\ &\Rightarrow (x + 1)(x - 4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -1 \\ x = 4 \end{cases} \end{aligned}$$

به دلیل اینکه دنباله افزایشی است، فقط $x = 4$ قابل قبول است، زیرا جملات به صورت روبه‌رو می‌شوند: ۴، ۶، ۹

اقتصاد و

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸ اقتصاد

(الف) تولیدکنندگان از انجام فعالیت‌های اقتصادی خود، انگیزه‌های مختلفی دارند.

(۱) انگیزه اصلی تولیدکنندگان: کسب سود و درآمد است.

(۲) خدمت به هم‌نوعان، موجب جلب رضایت پروردگار می‌شود و نوعی عبادت محسوب می‌گردد.

(ب) دو گروه از تولیدکنندگان، به دنبال کسب سود در آینده هستند.

(۱) کالای خود را با قیمتی پایین‌تر عرضه می‌کنند، تا با جذب مشتری بیشتری سود بیشتری کسب کنند.

(۲) کالای باکیفیت تولید کرده تا با جلب اعتماد مشتری، در آینده سود بیشتری عایدشان شود.

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ ساده * صفحه‌های ۴۰، ۴۲ و ۴۳ اقتصاد

(الف) به هریک از صاحبان عوامل تولید سهمی از درآمد تولید تعلق می‌یابد. به‌طور مثال به نیروی انسانی، حقوق و دستمزد، به عامل زمین، اجاره و به سرمایه، سود و بهای خدمات تعلق می‌یابد.

(ب) از آنجا که افراد، تشکیل دهنده هر جامعه هستند، رفتارهای اقتصادی هریک از آن‌ها، بر متغیرهای کلان جامعه تأثیر می‌گذارد و به همین ترتیب، عملکرد آن‌ها، بر توسعه اقتصادی جامعه مؤثر است.

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ دشوار * صفحه ۴۰ اقتصاد

هر تن ۱۰۰۰ کیلو است.

$$\text{خانوار} = \frac{\text{جمعیت کل}}{\text{افراد هر خانواده}} = \frac{60,000,000}{4} = 15,000,000$$

$$\begin{aligned} \frac{1}{3} \times \text{کل خانوارها} &= \text{خانوارهای صرفه‌جویی‌کننده} \\ &= 5,000,000 \end{aligned}$$

$$\frac{\text{میزان گندم وارداتی به کیلوگرم}}{\text{تعداد کل خانوارها}} = \text{سهم هر خانوار از گندم وارداتی}$$

$$\frac{1,500,000 \text{ kg}}{15,000,000} = 100 \text{ kg سهم هر خانوار}$$

$$100 \text{ kg} \times \frac{6}{100} = 6 \text{ kg مقدار گندم صرفه‌جویی شده در هر خانوار}$$

$$\begin{aligned} 6 \text{ (kg)} \times \text{تعداد خانوار صرفه‌جویی‌کننده} &= \text{کل مقدار صرفه‌جویی} \\ &= 5,000,000 \times 6 = 30,000,000 \text{ kg} \\ &= 30,000,000 \text{ kg تن} \end{aligned}$$

(ج)

$$\frac{\text{نسبت گندم صرفه‌جویی شده به کل واردات}} = \frac{30,000}{1,500,000} = \frac{3}{150} = \frac{1}{50}$$

(ب)

$$\frac{60}{5} = 12 \text{ میلیون نفر تعداد افراد جامعه فقیر}$$

$$\text{خانوار} = \frac{12,000,000}{5} = 2,400,000 \text{ تعداد خانوارهای جامعه فقیر}$$

(الف)

$$\frac{\text{میزان گندم صرفه‌جویی شده به کیلوگرم}}{\text{تعداد خانوار در کشور فقیر}} = \text{سهم هر خانوار در کشور فقیر از گندم صرفه‌جویی شده}$$

$$\frac{30,000,000}{2,400,000} = 12.5 \text{ کیلوگرم}$$

(د) زمین‌های کشاورزی، در گروه عامل زمین قرار می‌گیرند.

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ ساده * صفحه‌های ۴۳، ۴۷ تا ۴۹ اقتصاد

(الف) عوامل مؤثر بر رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان

(۱) قیمت کالا

(۲) درآمد

(۳) سلیقه

(۴) قیمت سایر کالاها

(ب) در وضعیت مازاد عرضه (یا کمبود تقاضا) تولیدکننده برای جلوگیری از وضعیت زیان، قیمت کالا را کاهش می‌دهد، تا بازار به حالت تعادل برسد.

(ج) در وضعیت کمبود (عرضه) افزایش قیمت‌ها، موجب کاهش فاصله عرضه و تقاضا می‌شود. همچنین در وضعیت مازاد (عرضه) کاهش قیمت‌ها، موجب کاهش فاصله عرضه و تقاضا می‌شود.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ دشوار * صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹ اقتصاد

(الف) در قیمت ۸۰۰۰ تومان، ۶۰ واحد کالا در بازار موجود است که بابت آن $60 \times 8000 = 480,000$ هزینه پرداخت می‌شود.

(ب) در قیمت ۲۴۰۰۰ تومان، فقط ۳۰ واحد تقاضا برای محصول وجود دارد که بابت آن $30 \times 24000 = 720,000$ تومان درآمد ایجاد می‌شود.

(ج) در قیمت ۵۰۰۰ تومان، میزان تقاضا ۲۱۰ واحد و عرضه ۳۰ واحد است، یعنی مازاد تقاضا داریم.

$$\text{واحد} = 180 - 30 = 150 \text{ مازاد تقاضا}$$

(د) در قیمت ۸۰۰۰ تومان، میزان تقاضا ۱۵۰ واحد است در حالی که در سطح تعادل، تقاضا برابر ۱۰۰ واحد است، یعنی مازاد تقاضا بر تعادل وجود دارد.

$$150 - 100 = 50$$

(ه) در قیمت ۲۰۰۰۰ تومان، میزان عرضه ۱۵۰ واحد و تقاضا ۶۰ واحد است یعنی مازاد عرضه داریم.

$$150 - 60 = 90 \text{ مازاد عرضه}$$

■ یک بار هم مالیات را با نرخ تصاعدی کلی حساب می‌کنیم.

نرخ طبقه مربوطه \times کل درآمد شخص = مالیات تصاعدی کلی ماهانه

$$\text{تومان } 1,749,000 = 1,749,000 \times \frac{30}{100} = 5,830,000 = \text{مالیات تصاعدی کلی ماهانه}$$

$$1,749,000 - 5,830,000 = -4,081,000 = \text{تومان}$$

« ادبیات اختصاصی »

- ۱۳۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۵ تاریخ ادبیات ۱
- ۱۳۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۱۰۸ تاریخ ادبیات ۱
- ۱۳۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴ تاریخ ادبیات ۱
- مهم‌ترین و شیرین‌ترین اثر عین‌القضات نامه‌های اوست.
- ۱۳۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷ تاریخ ادبیات ۱
- ازرقی هروی این کتاب را به نظم درآورده است.
- ۱۴۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۱۱۹ تاریخ ادبیات ۱
- این کتاب تألیف شمس قیس رازی است.
- ۱۴۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ دشوار * صفحه‌های ۱۹۶ تا ۲۰۰ تاریخ ادبیات ۱
- ولگا به خزر می‌ریزد مربوط به رئالیسم سوسیالیستی است.
- ۱۴۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه‌های ۱۹۶ تا ۲۰۰ تاریخ ادبیات ۱
- برادران کارامازوف نوشته داستایوسکی است.
- ۱۴۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه‌های ۱۹۶ تا ۲۰۶ تاریخ ادبیات ۱
- «در قایق» نوشته فریت ادگو است.
- ۱۴۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه‌های ۱۴ تا ۱۸ آرایه‌های ادبی
- تجدید مطلع، آوردن بیت مصرعی در میان قصیده است که از نظر قافیه و ردیف با بیت مطلع هماهنگ است.
- ۱۴۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * درس‌های ۸ تا ۱۱ آرایه‌های ادبی
- لعل استعاره از لب و تیر مژگان اضافه تشبیهی است.
- ۱۴۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * درس ۱۱ آرایه‌های ادبی
- گزینه ۱: «ای صبح» تشخیص و استعاره مکنیه است.
- گزینه ۲: «چنار و قمری» تشخیص دارند و استعاره مکنیه است.
- گزینه ۳: «مه» استعاره از بار است و مصرحه است.
- گزینه ۴: «ابر» تشخیص و استعاره مکنیه دارد.
- ۱۴۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * درس ۱۲ آرایه‌های ادبی
- گزینه ۱: جام مجاز از شراب
- گزینه ۲: خون مجاز از کشتن
- گزینه ۴: خورشید مجاز از نور خورشید
- ۱۴۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * جامع آرایه‌های ادبی
- الف: مجاز ← «سیر» مجاز از تنفر و خستگی
- ب: استعاره مکنیه ← «خرد» تشخیص و استعاره مکنیه است.
- د: کنایه ← «رخت به جایی افکندن» کنایه از کوچ کردن
- ج: تشبیه بلیغ ← «دریای غم»
- ۱۴۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ ساده * درس‌های ۳ و ۴ عروض و قافیه و سبک‌شناسی

$$\begin{array}{ccccccc} \text{چ} & \text{ن} & \text{ن} & \text{و} & \text{ز} & \text{ی} & \text{م} \\ - & \text{U} & - & - & \text{U} & - & \text{U} \\ - & \text{U} & - & - & \text{U} & - & \text{U} \end{array}$$

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ دشوار * درس ۵ عروض و قافیه و سبک‌شناسی

بلند به کوتاه						
ز	شو	خ	چش	می	طن	نا
-	U	-	U	-	-	U
ب	دا	م	ن	م	ژ	ام
-	U	-	U	-	-	U
بی	خو	بد	ل	طف	ز	نا
-	-	-	U	-	U	-
ری	هست	ق	را	بی	ک	اش
-	-	-	U	-	U	-

کوتاه به بلند

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه‌های ۴۷ و ۴۸ اقتصاد

اگر مقدار عرضه بیشتر از تقاضای مصرف‌کنندگان باشد، تولیدکنندگان قادر نخواهند بود کالای خود را به فروش برسانند، لذا با زیان روبه‌رو خواهند شد. پس برای جلوگیری از زیان باید قیمت محصول خود را کاهش دهند یعنی گزینه ۳ نمی‌تواند دلیل افزایش قیمت باشد.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ ساده * صفحه ۵۱ اقتصاد

در بازار انحصاری چون فقط یک یا چند نفر اقدام به ارائه کالا می‌کنند، پس الزامی برای بهبود کیفیت کالا وجود ندارد.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه‌های ۵۴ تا ۵۷ اقتصاد

الف) دستیابی به فناوری‌های نوین و پیشرفت‌های سریع در تسخیر طبیعت و کشف قوانین حاکم بر آن، محدوده اقتدار دولت‌ها نسبت به گذشته را وسیع‌تر کرده است.

- (ب) اهداف اقتصادی دولت عبارتند از:
- (۱) اشتغال کامل
 - (۲) ثبات قیمت‌ها
 - (۳) توسعه اقتصادی
 - (۴) بهبود وضع توزیع درآمد

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ دشوار * صفحه‌های ۵۶ و ۵۷ اقتصاد

از نظر اقتصاددانان، آنچه به‌عنوان راهی برای گسترش توسعه اقتصادی و افزایش سرعت روند توسعه‌یافتگی معرفی می‌شود، رفع فقر و حمایت از اقشار کم‌درآمد جامعه است که در محدوده هدف بهبود وضع توزیع درآمد از سوی دولت‌ها قرار می‌گیرد.

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۵۷ اقتصاد

به دلیل فاصله چشم‌گیری که از نظر سطح زندگی و امکانات، بین جوامع توسعه یافته و در حال توسعه وجود دارد، امروزه دستیابی به توسعه اقتصادی و طی کردن مراحل پیشرفت برای کشورهای در حال توسعه، به صورت یک هدف مهم در آمده است.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه‌های ۶۲ تا ۶۵ اقتصاد

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * حیطة: دانش * صفحه ۶۸ اقتصاد

رشد اقتصادی جزیره‌ای باعث می‌شود مناطق محروم از دستاوردهای رشد اقتصادی بهره‌ای نبرند و از طرفی رشد اقتصادی این جزیره‌ها نیز پایدار نیست و تداوم نخواهد یافت.

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه‌های ۷۰ تا ۷۴ اقتصاد

الف) نظارت برای اجرای بودجه، برعهده دیوان محاسبات است که اعضای آن زیر نظر مجلس نمایندگان انتخاب می‌شوند.

ب) عامل اصلی تعیین‌کننده هزینه‌های دولت، میزان درآمدهای دولت است.

ج) زمان تحویل لایحه بودجه سال بعد به مجلس تا آذر هر سال می‌باشد.

د) اخذ مجوز قانونی برای دولت، از نظر سیاسی اهمیت ویژه‌ای دارد.

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ دشوار * صفحه‌های ۷۵ تا ۸۰ و ۸۰، ۷۷ اقتصاد

الف) مشخصات مالیات در هر کشور، تابع شرایط اجتماعی و اقتصادی کشور است.

ب) دولت برای جبران کسری بودجه خود، اقدام به استقراض و در صورت عدم تکافوی هزینه‌ها اقدام به نشر اسکناس جدید می‌کند.

ج) مالیات هنگام خرید و فروش اتومبیل ← مالیات بر نقل و انتقال دارایی

مالیات بر اتومبیل ← مالیات بر دارایی

عوارض اتومبیل ← عوارض شهرداری

د) به عقیده اکثر محققان رشته اقتصاد، مهم‌ترین سرمایه‌گذاری دولت، سرمایه‌گذاری اجتماعی است که مستقیماً باعث افزایش تولید می‌شود.

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ دشوار * صفحه ۷۹ اقتصاد

■ یک‌بار مالیات را با نرخ تصاعدی طبقه‌ای حساب می‌کنیم:

معاف از مالیات ۱)

$$2) \quad 3,000,000 - 1,500,000 = 1,500,000 \Rightarrow 1,500,000 \times \frac{10}{100} = 150,000$$

$$3) \quad 4,000,000 - 3,000,000 = 1,000,000 \Rightarrow 1,000,000 \times \frac{15}{100} = 150,000$$

$$4) \quad 5,800,000 - 4,000,000 = 1,800,000 \Rightarrow 1,800,000 \times \frac{20}{100} = 360,000$$

$$5) \quad 5,830,000 - 5,800,000 = 30,000 \Rightarrow 30,000 \times \frac{30}{100} = 9,000$$

تومان مالیات ماهانه $150,000 + 150,000 + 360,000 + 9,000 = 669,000$

مالیات ماهانه درآمد ماهانه

تومان $5,830,000 - 669,000 = 5,161,000$ = مانده خالص ماهانه بر اساس نرخ تصاعدی طبقه‌ای

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ دشوار * درس ۵ عروض و قافیه و سبک‌شناسی بلند به کوتاه

ای	د	لر	عا	ش	قی	یز	طع	ن	م	ین	دی	ش	ک	ذوق
-	-	-	-	U	X	-	-	U	U	-	-	U	U	-
ن	ت	یا	فت	ز	عش	قی	ک	ب	ر	س	وا	یی	نیست	-
-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-	-

ابدال

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ دشوار * درس ۶ عروض و قافیه و سبک‌شناسی

می	گ	دش	تی	ش	ب	از	ما	ه	ب	را	مد	فر	یاد	ابدال
-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-	↑
کی	چ	فت	نس	ت	ک	بر	رو	ی	ز	می	می	غ	ذ	رد
-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	↓

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * درس ۶ عروض و قافیه و سبک‌شناسی وزن گزینه ۱ فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است و فاعلاتن سر جای خود است.

در بقیه گزینه‌ها در رکن اول فاعلاتن به جای فاعلاتن آمده است.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * درس ۶ عروض و قافیه و سبک‌شناسی

آ	ری	ج	ع	دَم	و	جو	د	بخ	شست
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
مو	جو	دا	تش	ب	ج	غ	لا	مست	-
-	-	-	-	U	-	U	-	-	-

ابدال

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * درس‌های ۵ و ۶ عروض و قافیه و سبک‌شناسی وزن شعر «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است.

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ دشوار * درس ۷ عروض و قافیه و سبک‌شناسی وزن گزینه ۴: فاعلاتن مفاعیلن فعولن است که شاعر در رکن اول از فاعلاتن استفاده کرده است.

اسم این وزن خفیف مسدس مخبون محذوف است.

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * درس ۸ عروض و قافیه و سبک‌شناسی وزن گزینه ۳: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن یا مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن است. سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

گزینه ۲: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعولن

گزینه ۴: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ دشوار * درس ۷ عروض و قافیه و سبک‌شناسی وزن گزینه ۴: مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فعولن است که از تک وزن هاست.

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ دشوار * درس ۷ عروض و قافیه و سبک‌شناسی سه گزینه اول در گروه وزنی ۳ جای می‌گیرند و گزینه ۴ تک وزن است.

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * درس ۸ عروض و قافیه و سبک‌شناسی وزن گزینه ۳: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن است.

عربی اختصاصی

۱۶۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه ۱۰ عربی چهارم

«کثیراً» مفعول مطلق است و در گزینه‌های ۲ و ۳ نادرست ترجمه شده است/ همچنین فعل «یسمون» به «یخطأ» معطوف شده است و این مورد تنها در گزینه ۴ رعایت شده است/ «الدنایا» جمع مکسر «الدنی» است به معنای «پستی» که در گزینه‌های ۱ و ۲ نادرست ترجمه شده است.

۱۶۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۱۳ عربی چهارم

فعل «يُعَلِّمُ» می‌آموزد و ضمیر «نا» مفعول به آن است که متمم ترجمه می‌شود (به ما) و این موارد تنها در گزینه ۲ رعایت شده است و سایر گزینه‌ها نادرست ترجمه شده‌اند/ فعل «أن نכון» به معنای «باشیم» در گزینه ۱ نادرست ترجمه شده است/ «مواجهة» معنای «رویارویی» می‌دهد که در گزینه ۱ درست ترجمه نشده است/ «الأسد» مفرد است که در گزینه ۴ جمع آمده و نادرست است.

۱۶۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * ترکیبی

فعل «كان يخبّر» معادل ماضی استمراری است و معنای «می‌آزمود» است و در سایر گزینه‌ها نادرست ترجمه شده است/ عبارت «المشاركين» جمع است که در گزینه ۴ مفرد ترجمه شده و نادرست است/ عبارت «مختلف المجالات» زمینه‌های گوناگون» در گزینه‌های ۲ و ۳ نادرست ترجمه شده است/ «المسابقة» مفرد است که در گزینه ۲ نادرست ترجمه شده است.

۱۶۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * ترکیبی

عبارت «هؤلاء المؤمنون» این مؤمنان» در گزینه ۱ نادرست آمده است/ کلمه «كرب» سختی» مفرد است و در گزینه ۲ نادرست ترجمه شده است/ عبارت «في كل حال» در هر حالی» است و معنی «همیشه» می‌دهد و گزینه ۴ نادرست است/ فعل «يجيبون» مضارع است و معنی آینده ندارد و در گزینه ۴ نادرست آمده است.

۱۶۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * ترکیبی

فعل «كنت» بدم» است که در گزینه‌های ۱ و ۴ نیامده است/ «پیوسته می‌گفت» کانت تقول دائماً، مازالت تقول» در گزینه‌های ۱ و ۴ نادرست است/ معادل عبارت «مادرم: أمي» است که در گزینه ۱ نادرست آمده است/ همچنین عبارت «ك» در «حياتك» در گزینه ۱ نادرست است/ «وقتی: عندما، حينما» در گزینه‌های ۲ و ۴ نیامده است/ عبارت‌های «في» و «هو» در گزینه‌های ۲ و ۴ اضافی است.

۱۶۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ ساده * ترکیبی

گزینه ۱: «انعقدت» و «مدرستنا» نادرست است.

گزینه ۲: «المرايمم التكریم» معرفه و نادرست است.

گزینه ۳: «في» و «هذه» در این گزینه اضافی هستند.

۱۶۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط

الإِنِّ الْأَصْغَرُ	فَقَدَّرَ	أَرْقَهُ	وَتَعَمَّدَهُ	هَا	بِالْعَنَابَةِ	فَجَاءَتْ	بِأَحْسَنِ	الزَّرْعِ
نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ
نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ	نَظْمِ

معتوف به خبر

بنابراین گزینه ۲ درست است.

۱۶۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط

فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ
فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ
فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ	فَعْلَانِ

مضاف الیه

پس گزینه ۲ درست است.

۱۶۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط

گزینه ۱: فعل «علم» چون ماضی است، مبنی است و معرب نادرست است. همچنین فاعل همواره پس از فعل می‌آید، بنابراین «العاقل» فاعل آن نیست؛ بلکه مبتدای جمله است و فاعل «علم» ضمیر مستتر «هو» است.

گزینه ۲: در عبارت، «عاقبت» معرفه به اضافه است و نکره نادرست است.

گزینه ۴: «كل» نکره است زیرا مضاف الیه آن «شيء» نیز نکره است و معرفه نادرست است.

بنابراین تنها گزینه ۳ درست است.

۱۷۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط

گزینه ۱: «غيرمنصرف» نادرست است.

گزینه ۲: «تنتشر» از باب «إففعال» است و «إنفعال» نادرست است.

گزینه ۳: «مجرور به حرف جر» درست است.

بنابراین گزینه ۴ درست است.

۱۷۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * درس ۳ عربی چهارم

دو کلمه «نوح» و «بدر» اسم علم و معرفه‌اند و تنوین علامت نکره بودن آن‌ها نیست. در گزینه ۳ نیز کلمه نکره‌ای وجود ندارد و تنها کلمه «أمة» و صفت آن «واحدة» در گزینه ۱ نکره هستند.

۱۷۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * درس ۳ عربی چهارم

کلمات معرفه جمله:

(۱) ضمیر «کم» در «أوصيكم» (۲) «تقوى» معرفه بالإضافة

(۳) «الله» معرفه (علم) (۴) «نظم» معرفه بالإضافة

(۵) «أمر» معرفه بالإضافة (۶) ضمیر «كم» در «أمرکم»

بنابراین شش اسم معرفه داریم در قالب سه نوع از معارف. (گزینه ۳)

۱۷۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * درس‌های ۳ و ۴ عربی سوم

گزینه ۱: «وجد» فعل ماضی مثال است، به همراه «ن» و قایه و ضمیر «ی» متکلم وحده (پدر مرا در ورزشگاه یافت).

گزینه ۲: «ذوق» مصدر ثلاثی مجرد و مبتدای جمله است.

در گزینه‌های ۳ و ۴ هیچ فعل یا کلمه معتلی نداریم.

۱۷۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ دشوار * درس‌های ۳ و ۴ عربی سوم

گزینه ۲: اعلال «يُوعِدُ» نادرست است («يَعِدُ» باید اعلال به حذف شود).

گزینه ۳: اعلال «لَمْ يَقُمْ» نادرست است («لَمْ يَقُمْ» باید اعلال به حذف شود).

گزینه ۴: نباید حرف عله در «لَنْ يَقُمْ» حذف شود.

بنابراین تنها گزینه ۱ درست است.

معنی عبارت: «او چیزی را وعده می‌دهد که به آن عمل می‌کند پس به وفاداری او به پیمان‌ش امیدواریم!»

۱۷۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * درس‌های ۳ و ۴ عربی سوم

گزینه ۱: «طوع» ریشه فعل «يُطِيعُونَ» است که اجوف واوی است.

گزینه ۲: «خیر» ریشه فعل «اِسْتَخَارَ» است که اجوف یایی است.

گزینه ۳: «عود» ریشه فعل «لَمْ يَعُدْ» است که اجوف واوی است.

گزینه ۴: «وعد» ریشه فعل «يَعِدُ» است که مثال واوی است.

۱۷۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * درس‌های ۳ و ۴ عربی سوم

پاسخ درست در سایر گزینه‌ها:

(۱) لَمْ يَكُنْ (۲) يَتَنَزَّ (۳) وَهَبْتُ

تنها گزینه ۴ درست است.

۱۷۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * درس ۱ عربی چهارم

گزینه ۱: «الإحسان» مفرد است و «الثمرات» جمع مؤنث سالم «الثمرة» است.

گزینه ۲: «علامات» جمع مؤنث سالم «علامة» است و «الذکور» و «ریال» مفرد هستند.

گزینه ۳: «أمان» مفرد است.

مفردهای جمع مکسرهای گزینه ۴: «قِسَم- وَزَن- جَبَل- ضيف»

۱۷۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * درس ۱ عربی چهارم

اسم مؤنث معنوی آن اسم مؤنثی است که در لفظ آن هیچ علامت تأنیثی نباشد.

علامت تأنیث نیز عبارتند از: تاء مدوره (ة- ة) و الف مقصوره (ئ- ل) و الف ممدوده (اء)

در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ به ترتیب: «دار، النفس و الشمس» مؤنث معنوی هستند. در

گزینه ۳ مؤنث معنوی نداریم.

باید توجه داشته باشیم که «دارت» فعل ماضی للغایبه از ریشه «دور» است (اجوف واوی).

۱۷۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * درس ۲ عربی چهارم

گزینه ۱: هر سه اسم موجود در جمله «مشتق» هستند و اسم «جامد» وجود ندارد. «أصدقاء» (جمع «صديق») صفت مشبّهه، «أوفياء» (جمع «وفا») صفت مشبّهه و

«دائماً» اسم فاعل

گزینه ۲: «فضل» و «الحضارة» هر دو جامد هستند.

گزینه ۳: «العلی» و «الخلال» هر دو اسم جامد هستند.

گزینه ۴: «الإنسان» جامد است.

۱۸۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * درس ۲ عربی چهارم

گزینه ۱: «الأعوج» بر وزن «أفعل» است و چون معنای عیب و نقص دارد (کج)، اسم تفضیل نیست؛ بلکه صفت مشبّهه است.

گزینه ۲: «الأحمر» بر وزن «أفعل» است و چون معنای رنگ دارد (قرمز)، اسم تفضیل نیست؛ بلکه صفت مشبّهه است.

گزینه ۴: «صعبة» دشوار» صفت مشبّهه است (بر وزن «فَعْلَة»)

گزینه ۳: «أصلب» محکم‌تر» اسم تفضیل است.

تاریخ

۱۸۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ ساده * صفحه ۱۵۱ تاریخ ایران و جهان ۱

تشدید رقابت و اختلاف درونی خاندان بویه پس از عضدالدوله و بروز شورش در قلمرو آنان، موجبات ضعف و انحطاط سیاسی حکومت آل بویه را فراهم آورد. همچنین توسعه طلبی خلفای فاطمی مصر در شام و حجاز، پیامدهای سیاسی و اقتصادی نامطلوبی برای آن حکومت داشت. در چنین شرایطی، نیروی تازه نفس سلجوقیان به فرمانروایی آل بویه بر ایران و عراق پایان داد.

۱۸۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ ساده * صفحه ۱۲۲ تاریخ ایران و جهان ۱

پس از یزید، پسرش معاویه دوم به حکومت رسید. او حدود چهل روز پس از تکیه بر کرسی خلافت، در مسجد حاضر شد و در مقابل عموم مردم به نکوهش از رفتار گذشته خاندان اموی پرداخت. از طغیان جدش معاویه علیه خلیفه بر حق، امام علی (ع) و رفتار زشت پدرش در قتل و کشتار اهل بیت پیامبر (ص) و شکستن حرمت مکه بیزاری جست و در حالی که می‌گریست کناره گیری خود را از خلافت اعلام نمود.

۱۸۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه ۱۳۹ تاریخ ایران و جهان ۱

عبدالرحمان بن اشعث از اشراف عرب، با تکیه بر پشتیبانی موالی (مسلمانان ایرانی)، بر حجاج بن یوسف ثقفی، حاکم ستمگر و سفاک عراق شورش کرد.

۱۸۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه ۱۱۲ تاریخ ایران و جهان ۱

در دوران عثمان، لشگرکشی و فتوح پیگیری شد و سپاه اسلام در ایران، ارمنستان، آسیای صغیر و شمال آفریقا پیروزی‌های چشمگیری به دست آورد. در این زمان برای نخستین بار، نیروهای مسلمان به خاک اروپا قدم گذاشتند. نیروی دریایی مسلمانان تأسیس شد و تا جزیره قبرس پیش رفت.

۱۸۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه ۱۵۸ تاریخ ایران و جهان ۱

ملکشاه به مرزهای غربی و شمال غربی امپراتوری توجه بسیار داشت. او به منظور تحکیم حاکمیت سلجوقیان بر آسیای صغیر، گروه‌هایی از ترکان را در آنجا سکونت داد.

۱۸۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ دشوار * صفحه ۱۳۲ تاریخ ایران و جهان ۱

پس از شهادت امام رضا (ع)، امام جواد (ع) به امامت رسید. مأمون از طریق اجبار امام به اقامت در بغداد و نظارت و مراقبت شدید بر فعالیت‌های آن حضرت، مانع ارتباط امام با مردم و پیروانش گردید. به رغم این محدودیت‌ها، امام گاه در بعضی مجالس و مناظرات شرکت می‌نمود و دامنه وسیع دانش دینی خود را به اندیشمندان عصر خود عرضه می‌کرد.

۱۸۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ ساده * صفحه ۴۴ تاریخ‌شناسی

در افسانه‌های ایران باستان اسفندیار، قهرمانی روئین تن است. در یونان باستان آشیل و در اسکانندیناوی بالدر روئین تن هستند.

۱۸۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه ۱۹ تاریخ‌شناسی

در دوره ساسانیان، گاه‌شماری اوستایی با تفاوت‌هایی رایج بود. مبدأ این تقویم در دوره ساسانیان آغاز پادشاهی و جلوس هر پادشاه بر تخت بود. از آنجا که در این تقویم سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال شمسی حقیقی عقب می‌افتاد.

۱۸۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه ۳۶ تاریخ‌شناسی

در آغاز مرزها و سرحدات به مفهوم اولیه خود، شکل طبیعی داشتند نه مصنوعی. نکته: مرز کلمه‌ای است که در دوره معاصر به ادبیات سیاسی و نظامی ما وارد شده است و در گذشته به جای این کلمه از سرحدات و حدود و ثغور استفاده می‌شد. به مرور زمان شیوه سرحداتی در جهان به شیوه مرزدار تبدیل شد. (رد گزینه ۲)

۱۹۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ دشوار * صفحه ۴۶ تاریخ‌شناسی

واقعهای که رخ می‌داد، از نسلی به نسل دیگر به صورت سینه به سینه انتقال می‌یافت و در این انتقال تغییراتی به وجود می‌آمد و یک واقعه تاریخی را به افسانه تبدیل می‌کرد.

جغرافیا

۱۹۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ ساده * صفحه ۹۹ جغرافیا ۱

در کشورهای در حال توسعه مانند مکزیک و مصر، منافع حاصل از گردشگری پس از صدور نفت رقم بالایی را به خود اختصاص داده است.

۱۹۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه‌های ۹۰ و ۹۱ جغرافیا ۱ (شکل ۲۱-۶)

سیل یک خطر دائمی برای انسان‌هاست؛ زیرا در بسیاری از روستاها و شهرها به خصوص در مناطق خشک نظیر کشورمان مردم در کنار رودها سکونت می‌کنند.

۱۹۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه‌های ۱۲۰، ۱۲۱ و ۱۲۷ جغرافیا ۱ (شکل ۵-۸) بررسی موارد نادرست:

الف) ۹۷ درصد افزایش جمعیت امروزه مربوط به سه قاره در حال توسعه یعنی آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین است. در بعضی از کشورهای صنعتی اروپا نظیر آلمان، فنلاند، سوئد، اسپانیا و دانمارک نرخ رشد جمعیت به صفر یا پایین‌تر از آن رسیده است.

د) با توجه به آمار سال ۱۶۰۰ تا ۲۰۰۰ میلادی، بالاترین رشد جمعیت در فاصله سال‌های ۱۹۵۰ تا ۲۰۰۰ بوده است.

۱۹۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه ۱۲۳ جغرافیا ۱

■ کشورهای توسعه یافته ← نرخ موالید و مرگ و میر هر دو پایین، امید به زندگی بالا، تعداد فعالان اقتصادی زیاد، پیری جمعیت به تدریج
■ کشورهای در حال توسعه ← جوانی جمعیت و امید به زندگی کم
۱۹۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه های ۷۹ و ۸۱ جغرافیا ۱
■ در شکل B، خرابی زلزله بیشتر است؛ چون عمق کانون زلزله به مرکز سطحی زلزله نزدیک تر است و هرچه از مرکز زلزله دورتر شویم، از قدرت تخریب آن کاسته می شود.

■ مناطق عمده زلزله، در محل حاشیه صفحات پوسته زمین قرار دارند.

۱۹۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۸۴ جغرافیا ۱

■ بارندگی آرام و طولانی، در مناطق مرطوب (مانند استوا) و عرض های جغرافیایی بالا (مانند عرض ۶۵ درجه) رخ می دهد.
■ بیشتر بیابان ها بین عرض ۲۳ درجه جنوبی و ۲۳ درجه شمالی قرار گرفته است. (درس ۵) ← گزینه ۳ و ۴

۱۹۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ ساده * صفحه ۱۵ جغرافیا چهارم

۱۹۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ ساده * صفحه های ۲۱ و ۲۲ جغرافیا چهارم

۱۹۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۲۰ جغرافیا چهارم

■ کجا ← اصلی ترین پرستشی که در جغرافیا مطرح می شود.

دومین پرسش بنیادی

■ چرا آنجا } جغرافی دان علاوه بر مکان، شکل و نحوه پراکندگی پدیده های مکانی را نیز مطالعه می کند.

الف ← ه
ب ← د
ج ← و

۲۰۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه های ۱۳ و ۱۴ جغرافیا چهارم

■ پسفرزاند مثبت ← در ظاهر سودمند- در کوتاه مدت امکان رسیدن به هدف- در نهایت سبب نابودی سیستم -از دست دادن تعادل
■ پسفرزاند منفی ← زبان آور بودن- در بلندمدت رسیدن به هدف- در نهایت سبب بقای سیستم- حرکت به سمت تعادل

“علوم اجتماعی”

۲۰۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه های ۴۶، ۴۷ و ۴۸ جامعه شناسی ۱

■ قسمت اول: عبارت نادرست است و به این ترتیب درست می باشد. ← تفاوت جهان اجتماعی با موجودات زنده در این است که جهان اجتماعی پدیده ای ارادی و اعتباری است؛ ولی موجود زنده، پدیده ای تکوینی است.

■ قسمت دوم: عبارت درست است.

■ قسمت سوم: عبارت نادرست است و به این ترتیب درست می باشد. ← برخی ویژگی های موجود زنده در جهان اجتماعی وجود دارد.

■ قسمت چهارم: عبارت درست است.

۲۰۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه های ۵۰ و ۵۱ جامعه شناسی ۱

■ علاقه پدر به صلۀ رحم ← ذهنی و خرد (د)

■ درآمد ناخالص ملی ← عینی و کلان (ب)

■ لهجه شیرازی همکلاسی من ← عینی و خرد (ج)

■ احساس شادی مردم از موفقیت ها ← ذهنی و کلان (الف)

■ نکته: احساس شادی یک پدیده ذهنی است و همراه شدن آن ها با تمام مردم کلان است.

۲۰۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه های ۵۳ و ۵۴ جامعه شناسی ۱

■ به چیزی که به عنوان نشانه یا نماینده پدیده دیگری به کار می رود، نماد گفته می شود. پس بر خاستن نمایندگان هنگام موافقت یک نماد است.

■ هنجار اجتماعی، شیوه کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه است؛ به مدرسه رفتن برای دانا شدن یک هنجار اجتماعی است.

■ سلام کردن یک کنش اجتماعی مورد قبول افراد جامعه است، پس هنجار اجتماعی است.

■ وطن پرستی یک ارزش اجتماعی است و در لایه های عمیق فرهنگ قرار دارد.

۲۰۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه های ۵۲، ۵۹ و ۶۰ جامعه شناسی ۱

تفاوت هایی که مربوط به لایه های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت هایی است که در درون یک جهان اجتماعی واحد واقع می شود.

تفاوت هایی که به ارزش های کلان، آرمان ها و اعتقادات اصلی بازمی گردد (لایه های عمیق)، از نوع تفاوت های میان جهان های اجتماعی مختلف است.

بررسی گزینه ها:

در گزینه های ۱ و ۲ هر دو بخش درست هستند و در گزینه ۳، هر دو بخش نادرست هستند.

در گزینه ۴، بخش اول درست و بخش دوم نادرست است.

۲۰۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه های ۵۸ و ۶۲ جامعه شناسی ۱

■ قسمت اول: تنوع معرفت انسان ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن ها سبب پیدایش جهان های مختلف می شود.

■ قسمت دوم: با آمدن مفاهیم و معانی بنیادین جهان اسلام، مفاهیم محوری جهان جاهلی شبه جزیره عربستان یعنی شرک و بت پرستی و نگاه نژادی و قبیله ای به انسان فروریخت.

■ قسمت سوم: دلیل تفاوت همکاری اعضاء و اجزای جهان اجتماعی انسان ها با موجودات دیگر این است که رفتار آن موجودات ناآگاهانه یا غریزی است.

۲۰۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه های ۶۷ و ۶۸ جامعه شناسی ۱

■ قسمت اول: زوال عقلانیت ذاتی ← در جهان متجدد، متافیزیک و علمی که داوری های ارزشی می کنند، از بین می روند.

■ قسمت دوم: بسط عقلانیت ابزاری ← علوم تجربی قدرت پیش بینی و پیش گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می دهد.

■ قسمت سوم: افسون زدایی ← جهانی که ما در آن زندگی می کنیم از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند.

■ قسمت چهارم: رویکرد دنیوی ← جهان غرب زمینه های تاریخی و معرفتی خود را در مسیر تسلط بر عالم دنیوی به کار گرفت.

۲۰۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه های ۷۰، ۷۱ و ۷۲ جامعه شناسی ۱

■ قسمت اول: دیدگاه طولی (تک خطی): (۱) جامعه انسانی شبیه موجود زنده است که مراحل مختلف رشد را طی می کند. (۲) در جوامع مکانیکی، تقسیم کار شکل نگرفته است. (۳) این دیدگاه مسیر مشابه و واحدی برای همه جوامع ترسیم می کند.

■ قسمت دوم: دیدگاه عرضی: (۱) برخی از دانشمندان اجتماعی پدیده ها را سرشار از معانی متفاوت می دانند. (۲) هر جهان اجتماعی فرهنگ متناسب با خود را پدید می آورد. (۳) تمدن ها بر اساس آرمان های خود تحولاتی را دنبال می کنند.

(۴) فرهنگ سالم، مانند موجود زنده با جهان اطراف خود برخورد می کند. (۵) هر فرهنگ مطابق نیاز خود، بخش هایی از فرهنگ های دیگر را انتخاب می کند.

۲۰۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه های ۶۴ تا ۶۶ جامعه شناسی ۱

جهان اجتماعی از بستر اعتبار و خواسته های آدمیان پدید می آید و این پدیده، پس از آنکه با کنش و رفتار انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام هایی را به دنبال می آورد که به اعتبار و اراده ما نیست. سایر گزینه ها در رابطه با پیامدهای الزامی و فرصت ها و محدودیت ها درست می باشند.

۲۰۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه های ۳۵، ۳۸ و ۳۹ جامعه شناسی نظام جهانی

■ قسمت اول: سکولاریسم پنهان ← رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی از نهضت های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می شود.

■ قسمت دوم: روشنگری ← با رویکرد دنیوی و این جهانی، هنگامی که به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی و دانش سکولار را پدید می آورد.

این نوع از علم، به صورت دانش ابزاری، در خدمت ارزش های دنیوی و این جهانی انسان قرار می گیرد که خواسته ها و آرزوهای دنیوی او اصیل شمرده می شود.

■ قسمت سوم: اومانیزم ← انسان مدرن خواسته های دنیوی و این جهانی خود را بدون آنکه نیازی به توجیه الهی و آسمانی داشته باشد به رسمیت می شناسد و به همین دلیل اومانیزم را می توان به فرعونیت آشکار یا تفرعنی عریان ترجمه کرد.

«منطق و فلسفه»

- ۲۱۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ ساده * صفحه‌های ۲۳ و ۲۷ منطق
ممکن است در تعریف دو مفهوم متباین مانند «سگ» و «گربه» یک مفهوم مانند «حیوان» یا «جسم» یا «جوهر» تکرار شود. زیرا این مفاهیم با اینکه متباین هستند، اما جنس بعید و قریب مشترک دارند. اما فصل هر تعریفی مختص خود آن مفهوم است و در تعریف مفاهیم دیگر به کار نمی‌رود. پس آن مفهوم تکرار شده، جنس است که می‌تواند جنس قریب باشد یا جنس بعید.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: عرض عام در تعریف منطقی به کار نمی‌رود.
گزینه ۲: شرح اسم تعریف منطقی نیست و صورت سوال گفته تعریف منطقی دو مفهوم.
گزینه ۴: تعریف ناقص از جنس بعید استفاده می‌کند؛ اما ممکن است جنس قریب دو مفهوم نیز یکسان باشد.
- ۲۱۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ ساده * صفحه‌های ۲۳ و ۲۴ منطق
مفهوم «تلخ» نوعی کیفیت و از نوع کیفیت‌های چشیدنی است و مفهوم «خط» نوعی کمیت و از نوع کمیت پیوسته است. بنابراین جنس عالی «تلخ»، کیفیت است و جنس عالی «تلخ» کمیت. پس سلسلهٔ اجناس این دو با هم متفاوت است و هیچ جنس قریب یا بعید مشترکی ندارند. (رد گزینه‌های (و ۲)
در ضمن، مفهوم «جسم» نوعی جنس است و یک سلسلهٔ خاص را شروع می‌کند و از اساس با کمیت و کیفیت متفاوت است. (رد گزینه ۳)
- ۲۱۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۲۸ منطق
وقتی معنای یک مفهوم را نمی‌دانیم، باید اول از طریق شرح اسم یا شرح لفظ، معنای آن را بفهمیم و سپس به دنبال ارائهٔ یک تعریف منطقی از آن‌ها باشیم. مفاهیمی مانند «سهش» و «توافرازنده» از آن دسته مفاهیمی هستند که اصلاً معنایشان را هم نمی‌دانیم. پس اول باید دید این کلمات یعنی چه و سپس ببینیم چه نوع مفهومی هستند.
تذکر: در صورت سؤال گفته این کلمات، مفاهیم هستند؛ پس حتماً دارای معنای شرح اسمی خواهند بود. پس از فهم معنای آن‌ها می‌شود بررسی کرد که آیا تعریف منطقی هم دارند یا خیر.
- ۲۱۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه ۱۸ منطق
همان‌طور که می‌دانیم، یکی از تفاوت‌های مفاهیم ذاتی از عرضی این است که تصور ذاتی مقدم بر تصور ذات یا ماهیت است؛ اما عرضی مؤخر از ذات یا ماهیت تصور می‌شود. بنابراین، تصور ذاتی، مقدم بر تصور عرضی می‌شود:
تصور ذاتی ← مقدم بر تصور ذات (نوع) ← مقدم بر تصور عرضی
حال می‌رویم سراغ گزینه‌ها:
گزینه ۱: فصل و جنس هردو ذاتی هستند و نسبت به هم تقدمی ندارند؛ ولی با این حال، چون جنس مفهوم عام‌تری است، می‌تواند مقدم بر فصل تصور شود، نه برعکس.
گزینه ۲: عرض عام و خاص یک ماهیت، لزوماً نسبت به هم تقدمی ندارند.
گزینه ۳: فصل جزء مفاهیم ذاتی است و بر تصور عرض خاص تقدم دارد.
گزینه ۴: جنس به عنوان ذاتی، نسبت به نوع به عنوان ذات، تقدم دارد نه برعکس.
- ۲۲۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۲۷ منطق
هر تعریفی با استفاده از جنس بعید، ناقص و با استفاده از عرض خاص، رسمی می‌شود. مفاهیم «جسم» و «جوهر» برای «سبب»، جنس بعید هستند (رد گزینه‌های ۴ و ۲) و مفاهیم «مدیر» و «معلم» نیز عرض خاص انسان هستند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
- ۲۲۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه ۲۸ منطق
ابتدا باید دقت کنیم که ما نباید دو دسته از مفاهیم را با هم اشتباه بگیریم: آنهایی که تعریف منطقی‌شان دشوار است اما به مرور می‌شود به تعریفشان دست یافت. مانند انسانیت و آزادی (رد گزینه ۱). دسته دوم مفاهیمی که نمی‌شود برایشان جنس و فصل منطقی تعیین کرد. مانند چیز، واحد، وجود، وجوب و امکان. این دسته دوم، تعریف منطقی ندارند؛ زیرا جنس و فصل منطقی ندارند. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

- ۲۱۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ ساده * صفحه‌های ۳۷ و ۳۹ جامعه‌شناسی نظام جهانی
قسمت اول: هنر قرون وسطی، بر ابعاد معنوی و آسمانی انسان تأکید می‌ورزید و نقاشان چهره اسوه‌های انسانی را در حاله‌ای از قداست تصویر و ترسیم می‌کردند.
قسمت دوم: روشنگری در دو سده نوزدهم و بیستم، بیشتر صورت حس‌گرایانه و آمپرستی پیدا کرد.
قسمت سوم: روشنگری با رویکرد دنیوی و این جهانی، هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل نپذیرفتن مرجعیت وحی، به دنیسم (لامذهبی) ختم می‌شود.
- ۲۱۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه‌های ۴۲، ۴۵ جامعه‌شناسی نظام جهانی
قسمت اول: فیلسوفان روشنگری با انکار ارزش علمی وحی، زمینهٔ تکوین و پیدایش علم و دانش را پدید آوردند که مستقل از وحی و با صرف نظر از ابعاد متافیزیکی و فوق طبیعی عالم، به تفسیر این جهان می‌پرداخت.
قسمت دوم: رویکرد سکولار و دنیوی با فلسفه‌های روشنگری، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگی غرب را تسخیر می‌کرد. بدین ترتیب، سکولاریسم در عقاید بنیادین این فرهنگ نهادینه شد.
قسمت سوم: جنگ‌های صلیبی، مواجهه با مسلمانان و فتح قسطنطنیه زمینه‌های اقتدار حاکمیت کلیسا را در هم ریخت و فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به‌عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت ظهور پیدا کنند.
- ۲۱۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه‌های ۴۲، ۴۶ و ۴۸ جامعه‌شناسی نظام جهانی
قسمت اول: با رشد تجارت و کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا، زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب رعیتی پدید آمد.
قسمت دوم: اندیشهٔ سیاسی نوین بر اساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی، خواست و ارادهٔ آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌داند و لیبرالیسم، اندیشهٔ سیاسی جدیدی است که از این رهگذار شکل می‌گیرد.
قسمت سوم: علم به تدریج به صورت وسیله و ابزار تسلط انسان بر طبیعت در آمد. در رویکرد جدید، علوم طبیعی و تجربی در بین معارف و علوم مختلف بیشترین اهمیت را پیدا کردند.
- ۲۱۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ دشوار * صفحه‌های ۴۳، ۴۴ و ۴۸ جامعه‌شناسی نظام جهانی
قسمت اول: حرکت‌های نوع دوم، رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاجروی قرار می‌گرفتند.
قسمت دوم: انقلاب فرانسه ریشه در حرکت‌های فرهنگی دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی داشت.
قسمت سوم: پیامد دوم تحریفات در مسیحیت ← مسیحیان و از جمله ارباب کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراطوری رم، به‌سوی نوعی دنیاجروی عملی گام برداشتند. ارباب کلیسا در این مقطع، عملکرد دنیوی خود را تحت پوشش معنوی و دینی توجیه می‌کردند.
- ۲۱۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه‌های ۲۱، ۲۲ و ۲۴ جامعه‌شناسی نظام جهانی
موفقیت‌های استعمار، ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.
در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود و با استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و با روش‌ها و سازوکارهای غیرمستقیم، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.
در استعمار فرانو، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.
- ۲۱۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ دشوار * صفحه ۲۷ جامعه‌شناسی نظام جهانی
ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا سال ۸ هجری، یعنی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کرده بود و از آن پس، در پوشش نفاق خزیده بود.
نکته: در پوشش نفاق قرار گرفتن ارزش‌ها و رفتارهای جاهلی برای عصر نبوی است.

۲۲۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ دشوار * صفحه‌های ۲۱ و ۲۲ منطق

عرض خاص مفهومی است که فقط مختص یک نوع باشد و هیچ نوع دیگری دارای آن مفهوم نباشد. مثل مفهوم «شاعر» که خاص انسان و هیچ نوع دیگری دارای آن نیست. (رد گزینه‌های ۳ و ۴). حال عرض خاص انسان، نسبت به جنس «انسان» یعنی «حیوان» را باید بررسی کنیم: اگر مفهومی برای انسان عرض خاص باشد، برای «حیوان» هم عرض خاصی است که فقط بعضی از مصادیق آن؛ یعنی انسان‌ها دارای آن هستند. پس عرض خاص «انسان» برای «حیوان» هم عرض خاص است (رد گزینه ۲). زیرا اگر بگوییم مفهومی برای «حیوان» عام است، یعنی مفاهیمی که «حیوان» نیستند نیز دارای آن هستند. در چنین حالتی، آن مفهوم برای انسان هم نمی‌تواند عرض خاص باشد.

۲۲۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ ساده * صفحه ۴۱ فلسفه

«نمی‌دانم» سقراط در واقع آوای خویشتن‌شناسی و درس آگاه‌شدن از گوهر تابناک انسانیت را که در درون هر انسانی نهفته است، در تاریخ اندیشه بشر طنین‌انداز کرده است. «نمی‌دانم» سقراط، هرگز با «نمی‌دانم» سوفسطائیان قابل مقایسه نیست. «نمی‌دانم» سوفسطائیان در واقع معنایی جز «نمی‌توانم بدانم» در برنداشت.

۲۲۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه ۲۴ فلسفه

به عقیده پروتاگوراس همه چیز نسبی و موقتی است و حقیقت به معنای دانشی پایدار و ثابت هرگز به دست نمی‌آید. شعار او این بود که: «انسان معیار همه چیز است!» یعنی چون همگان نمی‌توانند در هیچ اصل مشترکی به نام «حقیقت» به توافق برسند، پس حقیقت جنبه خصوصی و شخصی دارد و هر کس هر چه بیندارد و تخیل کند، برای او حقیقت است.

پروتاگوراس حقیقت را نسبی می‌داند. کسی که دروغ گفتن را عیب نمی‌داند و معتقد به نسبی بودن نظرات در مورد حقیقت اخلاق است، به نسبی‌گرایی پروتاگوراس شباهت دارد.

گزینه ۱: نسبی بودن سلیقه افراد را نشان می‌دهد.

گزینه ۲: شخصی بودن ادراک حسی را نشان می‌دهد.

گزینه ۴: تفاوت ادراک حسی انسان‌ها را نشان می‌دهد نه دیدگاه خاص پروتاگوراس را.

۲۲۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۲۷ فلسفه

در گزینه ۲ مغالطه رخ داده: زیرا نمی‌توان گفت چیزی که در هیچ کجا محدود نمی‌شود، وجود ندارد. بلکه وجود دارد ولی وجود غیرمکانی دارد.

۲۲۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه‌های ۴۱ و ۴۲ فلسفه

پروتاگوراس معتقد بود که شناخت نسبی است. در مقابل، سقراط برای رهایی از این نسبی‌گرایی، چیزها را دارای تعریف ثابت و یکسان برای همه انسان‌ها می‌دانست.

۲۲۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ دشوار * صفحه‌های ۴۰ و ۴۲ فلسفه

نزد سقراط آگاهی به نادانی خود (خودآگاهی) مقدمه‌ای برای پیمودن راه شناخت صحیح است. این راه دشوار و هدف از آن رسیدن به تعاریفی ثابت از اشیاء است. تعاریف همان معیارهای شناخت و عمل هستند و کنار نهادن ادعای دانایی همان رسیدن به خودآگاهی مدنظر سقراط است.

گزینه‌های ۲ و ۳: تنها توضیحی درباره خودآگاهی در فلسفه سقراط هستند.

۲۲۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ ساده * صفحه ۱۸ فلسفه اسلامی

حوزه اسکندریه تا زمانی که مصر مغلوب مسلمانان شد دایر بود.

۲۲۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ ساده * صفحه ۳۵ فلسفه اسلامی

متکلمان ملاک نیازمندی معلول به علت را حدوث می‌دانند؛ زیرا معتقدند معلول زمانی نبوده و سپس موجود شده است. بنابراین عدمش بر وجودش تقدم داشته است. پس علت باید آن را به وجود آورده باشد.

۲۳۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه‌های ۲۷ و ۲۸ فلسفه اسلامی

ذات همان چستی و ماهیت است. وقتی از واقعیت یک ذات سخن می‌گوییم، حتماً موضوع، ماهیت و محمول، وجود است.

۲۳۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه ۴۱ فلسفه اسلامی

بر اساس قاعده الواحد یا «سنخیت علت و معلول»، هر علتی فقط معلول خاصی را ایجاد می‌کند و هر معلولی، از علت خاصی ایجاد می‌شود. چون انسان فقط از انسان به وجود می‌آید، اگر فرض کنیم گل و لای علت پدید آمدن یک انسان شده است، سنخیت علت و معلول را نفی کرده‌ایم.

۲۳۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه ۳۸ فلسفه اسلامی

بنابر وجوب علی و معلولی، اگر علت تامه موجود باشد، معلول حتماً موجود می‌شود و تغلف معلول از علت تامه محال است. بنابراین اگر معلولی موجود شده است، پس علت تامه آن موجود بوده است و چون علتش موجود بوده، محال است که معلول از آن تغلف کند و موجود نشود. گزینه ۳ نیز گرچه سخن درستی است؛ اما ربطی به سؤال ندارد.

۲۳۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه‌های ۴۲ و ۴۶ فلسفه اسلامی

محور اصلی برهان فارابی بطلان تسلسل علل نامتناهی است که در نهایت به علت‌العلل می‌رسد. اما ابن‌سینا با تحلیل مفهومی ماهیت به امکان ذاتی می‌رسد و چون امکان یعنی تساوی نسبت به وجود و عدم، بنابراین برای موجودشدن نیاز به واجب‌الوجود دارد. علت‌العلل و واجب‌الوجود دو مفهوم متفاوتند که به خدا اشاره دارند. (رد گزینه ۴)

۲۳۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه ۴۳ فلسفه اسلامی

در عبارت «تا علت وجود پیدا نکند، معلول وجود پیدا نمی‌کند» واژه «تا» به معنای «مشروط بودن» وجود معلول به وجود علت است. حال گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم: گزینه ۱: به معنای «زمانی که» یا «همین که». پس مشروط نیست بلکه معنای زمانی دارد.

گزینه ۲: به معنای «تا وقتی که». پس باز هم معنای زمانی دارد نه مشروط بودن.

گزینه ۳: یک طرف گزاره مشروط به طرف دیگر است: «آشتی‌کردن» مشروط به «اصلاح‌شدن» است؛ اگر خود را اصلاح نکنی، آشتی نمی‌کنم.

گزینه ۴: «تا» به معنای «برای اینکه» است و یک طرف مشروط به طرف دیگر نیست.

۲۳۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ دشوار * صفحه ۴۲ فلسفه اسلامی

در تقسیم کردن یک جسم مثل چوب، قطعات تقسیم‌شده نسبت به هم، رابطه علت و معلول ندارند. بنابراین تسلسل علل نامتناهی محسوب نمی‌شوند (رد گزینه ۱). در مجموعه اعداد طبیعی نیز رابطه علی بین اعداد نیست (رد گزینه ۳). نسل‌های انسانی نیز اگرچه از پی یکدیگر می‌آیند؛ اما همه با هم موجود نیستند و یک تسلسل نامتناهی را نمی‌سازند. (رد گزینه ۴)

اما فرض مجموعه‌ای بی‌نهایت از چرخ دنده‌های متصل به هم که قرار باشد به خودی خود حرکت کنند، نمونه‌ای از تسلسل علل نامتناهی و محال است. زیرا هر چرخ دنده نسبت به چرخ دنده قبلی، معلول و نسبت به چرخ دنده بعدی علت است. بنابراین محال است که چنین مجموعه‌ای به خودی خود به حرکت درآید.

“روان‌شناسی”

۲۳۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ ساده * صفحه‌های ۲۱ و ۲۲ روان‌شناسی

اگر روش آزمایشی به‌صورت خیلی دقیق بخواهد انجام گیرد، چاره‌ای جز انجام آن در شرایط آزمایشگاهی نخواهد بود.

در بیشتر مواقع بررسی ویژگی‌های روانی در شرایط آزمایشگاهی امکان‌پذیر نمی‌باشد، زیرا رفتار در آن شرایط مصنوعی است و از حالت طبیعی خارج می‌شود.

۲۳۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ ساده * صفحه‌های ۳۸ و ۳۹ روان‌شناسی

در دوره «حسی حرکتی» کودکان دارای «بازتاب‌های ارثی» هستند.

در دوره «پیش‌عملیاتی» کودکان خودمركز‌بین هستند؛ یعنی تصور می‌کنند دیگران نیز دنیا را مانند آن‌ها می‌بینند.

در دوره «عملیات عینی» تفکر منطقی پایه‌ریزی می‌شود.

۲۳۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ ساده * صفحه ۳۹ روان‌شناسی

از نظر اریکسون فقط زمانی شخصیت فرد می‌تواند به رشد طبیعی خود ادامه دهد و نیرو و توان مواجه شدن با بحران مرحله بعدی را به‌دست آورد که بحران‌های مراحل قبلی زندگی را حل کرده باشد.

۲۳۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه ۳۳ روان‌شناسی

اینکه ما انسان‌ها در جنبه‌های بسیاری از رشد شبیه یکدیگر هستیم، خود نشان‌دهنده این است که **وراثت خصوصیات مشترکی** را در برنامه زیست‌شناختی و طبیعی رشد ما قرار داده است.

۲۴۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۳۷ روان‌شناسی

پیاژه در مطالعات خود بیش از توجه به پاسخ‌های درست کودکان، به پاسخ‌های غلط آن‌ها در برابر پرسش‌های خود توجه کرد. او دریافت که کودکان در یک دوره سنی معین به سؤال‌ها جواب‌های غلط مشابهی می‌دهند.

۲۴۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه‌های ۲۰ و ۲۱ روان‌شناسی

زمانی که به دنبال بررسی اثر یک متغیر بر متغیر دیگر (مانند اثر الکتروشوک بر افسردگی) هستیم باید از روش آزمایشی استفاده کنیم و زمانی که به دنبال بررسی ارتباط بین دو متغیر هستیم، باید از روش هم‌بستگی استفاده کنیم.

مهم‌ترین اصل روش آزمایشی کنترل متغیر مستقل است؛ یعنی تمامی متغیرهای تأثیرگذار دیگر باید ثابت نگه داشته شوند.

۲۴۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۲۰ روان‌شناسی

متغیر وابسته متغیری است که برای تغییر آزاد است و تحت تأثیر متغیر مستقل قرار می‌گیرد (معلول). به عبارت دیگر جنبه‌هایی از رفتار است که می‌تواند اندازه‌گیری یا ارزیابی شود.

در این فرضیه «رضایت از زندگی زناشویی» تحت تأثیر متغیر دیگر یعنی «آموزش مهارت‌های زندگی» قرار گرفته است و ما به دنبال اندازه‌گیری و یا ارزیابی آن هستیم، پس متغیر وابسته است.

در روش آزمایشی محقق افراد را به دو گروه تقسیم می‌کند. گروهی که متغیر مستقل به آن‌ها ارائه می‌شود «گروه آزمایش» نام دارند و گروهی که متغیر مستقل به آن‌ها ارائه نمی‌شود «گروه کنترل» یا «گروه گواه» نام دارند. در این فرضیه افرادی که «آموزش مهارت زندگی» را دریافت نمی‌کنند، گروه کنترل هستند.

۲۴۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۲۴ روان‌شناسی

شرط لازم در مشاهده طبیعی، عدم آگاهی شرکت‌کنندگان در مشاهده است که باعث می‌شود رفتار به‌طور طبیعی مورد مشاهده قرار گیرد. نکته قابل ذکر آنکه بسیاری از تحقیقات روان‌شناسی که از این روش انجام شده‌اند به مراتب، اطلاعات سودمندتر و مفیدتری را در مقایسه با روش آزمایشی فراهم آورده‌اند. از معایب روش مشاهده طبیعی این است که اطلاعات به‌دست آمده از آن نمی‌تواند رابطه علت و معلولی را نشان دهد.

۲۴۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه‌های ۵، ۲۱ و ۲۷ روان‌شناسی

در هنگام تبیین به دنبال کشف علت بروز پدیده‌ها یعنی رابطه علت و معلولی هستیم که تنها از طریق روش آزمایشی به‌دست می‌آید.

در روش مشاهده طبیعی رفتار بدون دخالت آزمایشگر و بدون دستکاری متغیرها مورد بررسی قرار می‌گیرد و صرفاً توصیفی از رفتار ارائه می‌گردد.

۲۴۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۳۸ روان‌شناسی

بیشتر کودکان سه‌ساله فکر می‌کنند که خورشید جان‌دار است، زیرا می‌بینند که خورشید صبح بالا می‌آید و شب پایین می‌رود. این طرز تفکر آن‌ها برپایه این ساختار شناختی ساده است که «هر چیزی که حرکت می‌کند جان‌دار است». کودک این فکر را طی تجربه خود به‌دست آورده است. «جان‌دار پنداری» از ویژگی‌های کودکان در این سن است.

۲۴۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۵۱ روان‌شناسی

در دوره کودکی دوم، کودکان آمادگی زیادی برای انجام تکالیف آموزشی، تربیتی و اجتماعی دارند. می‌توان گفت این دوره، دوره تولید و کار برای آن‌ها به‌شمار می‌رود.

در این دوره ابتدا گروه همسالان به‌صورت جمعی و با تعداد زیاد برای کودک مطرح هستند، ولی به‌تدریج که بر سن او افزوده می‌شود، روابط دوستی و گروهی محدودتر و صمیمی‌تر می‌شود.

۲۴۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۳۴ روان‌شناسی

متخصصان رشد عقیده دارند که ۱۲ سال اول زندگی نقش مهمی در زندگی فرد ایفا می‌کند. بدیهی است که دامنه تغییرات به دوره‌های بعدی زندگی نیز تعمیم می‌یابد. هرگونه حادثه‌ای که در دوران کودکی اتفاق می‌افتد، فرایند رشد را در زندگی بزرگسالی تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ در نتیجه رشد طی مراحل مختلف و مداوم صورت می‌گیرد و پیوستگی دارد.

۲۴۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ دشوار * صفحه ۳۶ روان‌شناسی

جنبه شناختی رشد شامل ادراک، حافظه، یادگیری، زبان، تفکر و ... است. پس حفظ کردن و یاد گرفتن شعر نشان‌دهنده رشد شناختی است. جنبه روانی اجتماعی رشد شامل هیجانات، شخصیت و روابط بین فردی است. پس راحت ارتباط برقرار کردن با دیگران به جنبه اجتماعی رشد مربوط است.

متخصصان رشد به این نتیجه رسیده‌اند که جنبه‌ها و ابعاد مختلف رشد از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند و تغییرات در یک جنبه از رشد به تغییرات در جنبه‌های دیگر رشد بستگی دارد. بنابراین «رشد فرایندی کل‌گراست و جنبه‌های مختلف دارد».

۲۴۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ دشوار * صفحه ۴۰ روان‌شناسی

عاملی که نشان‌دهنده جنسیت هر فرد است، سلول‌های جنسی است که شامل جفت بیست و سوم کروموزوم‌های اوست (به همین دلیل به آن‌ها کروموزوم‌های جنسی می‌گویند). کروموزوم‌های جنسی یا به‌صورت XX است که نشان می‌دهد جنسیت فرد مؤنث است، یا به‌صورت XY است که نشان می‌دهد جنسیت فرد مذکر است.

توجه: اگر در سؤال پرسیده شده بود که عامل تعیین جنسیت فرزند چیست، پاسخ «جفت بیست‌وسوم کروموزوم‌های پدر» بود. چون کروموزوم‌های جنسی پدر XY است و هم می‌تواند X را به فرزند بدهد هم Y.

۲۵۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ دشوار * صفحه ۲۵ روان‌شناسی

با کسب مدرک کارشناسی ارشد یا دکتری می‌توانید دامنه فرصت‌های شغلی پیش‌روی خودتان را گسترش دهید.

مدرک کارشناسی روان‌شناسی می‌تواند راه دسترسی شما به انواع مشاغل را هموار کند.